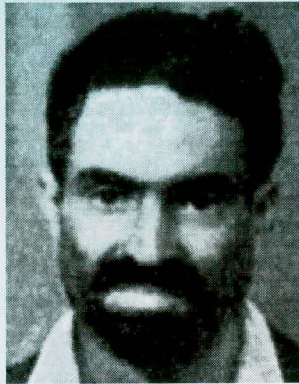

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי אברהם חביב ז"ל

בן חנה ושלמה
בעיר חבן שבתים
נולד בשנת 1911
שרת בחיל רגלים
נפל בעת שרותו

ביום כ"ב בניסן תש"ח (1.5.1948)

ביום ט"ז בחשוון תשי"ב 15.11.1951 הועבר למנוחת-עולמים
נקבר בהר- הרצל

אזור: א חלקה: 2 שורה: 6 קבר: 5
הותיר אחריו אשה וילדים

בן 37.6 בנפלו

קורות חיים

בן חנה ושלמה, נולד בשנת 1911 בעיר חבן שבתים ובשנת 1930 עלה ארצה והשתקע בירושלים. בעבודתו כטייח ובנאי-לבנים פירנס את משפחתו, שגדלה והגיעה עד לשבעה ילדים. היה עניו בתביעותיו מהחיים ומסתפק במועט, ובזכרו את מעמדם השפל של בני עמו בתימן היה מאושר שזכה לחיות ולהתהלך קוממיות על אדמת ישראל ובעיר הקודש, אשר בה גם התקיפים והעשירים הם אחינו בני ישראל ולא גויים בוזזים ונוגשים כבתימן. בראותו שגם כאן מנסים הגויים לשלוח יד בנפש היהודים וברכושם, אזר כוח אחרי ימי-עבודה מיגעים והתאמן בשורות ה"הגנה", למען יוכל לתת יד להודפי האויב. הוא מילא את חובתו בשירות הביטחון בשנות מהומות-הדמים תרצ"ו-תרצ"ט.

לאחר החלטת עצרת האו"ם על החלוקה ופרוץ מלחמת-העצמאות בעקבותיה, התייצב שוב בין הראשונים לשירות העם ונענה לכל צו לצאת לפעולות בסביבות ירושלים. כשלא היה עסוק בפעולות מחוץ לעיר שירת בשמירת-לילה בשכונת-מגוריו הסמוכה לשכונות הערביות - מחניים שליד סנהדריה. באחד הערבים, בראשית ההפגזות, אמר שלום לאישתו ולילדיו ויצא לתפקידו בשמירה ובדרך נפגע בפגז ונפל, ביום כ"ב בניסן תש"ח (1.5.1948). נקבר בסנהדריה בירושלים.

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

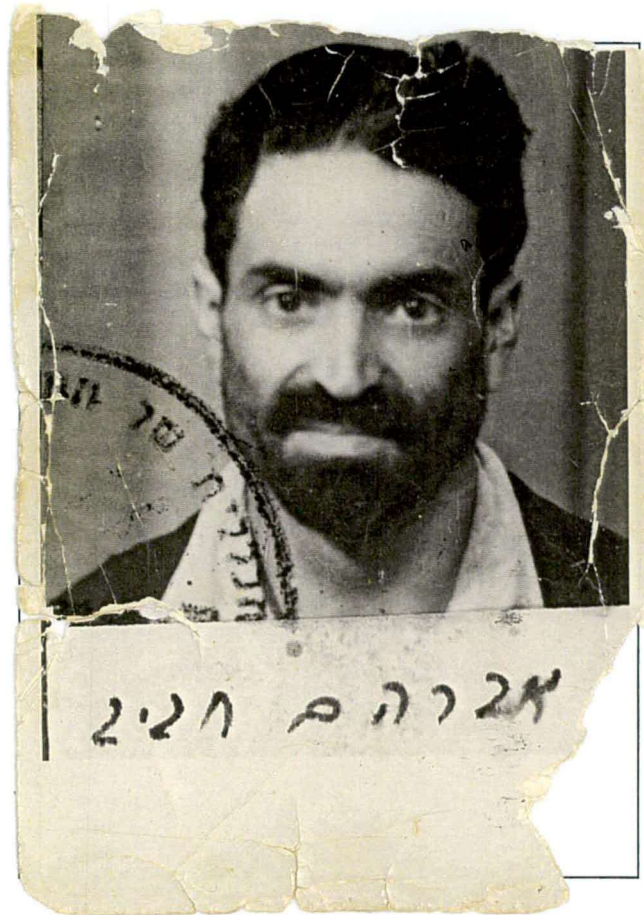
עיריית
ירושלים

ביום ט"ז בחשוון תשי"ב (15.11.1951) הועבר למנוחת-עולמים בבית-
הקברות הצבאי בהר- הרצל בירושלים.

"הצבי ישראל על במותיך חלל איך נפלו גיבורים"

אברהם חביב בן שלמה וחנה חביב נפל במלחמת השחרור
בירושלים במוצ"ש, כב' בניסן תש"ח, 1 במאי 1948.

הובא לקבורה בבית הקברות בסנהדריה והועבר לבית הקברות
הצבאי בהר הרצל ביום ו' 15 בנובמבר 1951.

הכיב אברהם

בן שלמה והנה. נולד בשנת 1911 בהבן
שבתאי וב' 1930 עלה ארצה והשתקע
בירושלים. עבד שם כטייח ובנאילבונים
לפרנסת משפחתו שגולה והגיעה עד
לשבעה ילדים. היה עניו בתביעותיו
מהחיים ובסחבק במועט, וזכרו את
מעמדו הספל של בני עמו בהימן היה
מאושר שזכה להיות ולהחלך קוממיות
על אדמת ישראל ובעיר הקודש, אשר
בה גם התקופים והעשירים הם אחינו בני

ישראל ולא גויים בוזים ונוגשים כבהימן. בראותו שגם כאן מנסים
הגויים לשלוח יד בנפש היהודים וברכושם, התאזר כוח אחרי ימריצבודה
מיגיעים והתאמן בשורות המהגנה, למען יוכל לתת יד להודפי האויב.
מילא את חובתו בשירות הבטחון בשנית המהומות הרצ"ו — הרצ"ח.

משהגיעה הבשורה על החלטת או"ם ליסד מדינה יהודית הערבים
פתחו בהתקפה, ההיצב טוב בין הראשונים לשירות העם ונענה לכל צו
ללכת לפעולות בסביבות ירושלים. כשלא היה עסוק בפעולות מחוץ
לעיר שירת בשמירת לילה בשכונת מגוריו החיצונית — מהנים שליד
סנהדריה. באחד הערבים, עם ראשית ההפגנות, אמר שלום לאשתו וילדיו
ויצא לתפקידו בשמירה ובדרך, נפגע בפגז ונפל ב' 15.1948. הובא לקבורה
בסנהדריה בירושלים. הועבר להר הרצל בירושלים ב' 15.11.1951.

מתוך ספר "יזכור" לחללי מערכות ישראל

הדברים על אברהם נכתבו במרחק של 47 שנים.

הם נכתבו מנקודת מבט של מבוגר על תקופת ילדותו ובגרותו.

המספרים, העלו זכרונות על אישיותו ודמותו כאב וכאדם, ודבריהם שזורים בתקופה היסטורית של טרם מדינה.

בחוכרת זו, נמצא דברים מפי הבנים והמקורבים ובראש כולם זכרונותיה של יונה הרעיה אשר חוותה על בשרה את הצער, השכול והאלמנות.

אפריל 1995

יונה הרעיה מספרת,

את אברהם הכרתי בהיותי ילדה. גרנו בשכונת בתימן בכפר בשם "חבאר". הפרש הגילים בינינו היה כ- 10 שנים. בשנת 1929 רצה אבי לעלות לארץ ישראל. הצטרפו אליו אנשים נוספים שרצו אף הם לעלות לארץ וביניהם היו: אברהם, אחיו הבכור שלמה ואשתו, ואחיו הצעיר אהרון.

הוריו של אברהם לא הצטרפו לעולים, כי באותם הימים, לא נתנו הבריטים דרכונים לזקנים, אלמנות, רווקים ויתומים לעלות לארץ ישראל.

הוריו של אברהם עוכבו ב"עדן" במשך שנה וחצי לקבלת הדרכונים, ולמרבה הצער, התקבלו הדרכונים ביום בו נפטר האב. ההורים לא זכו לעלות לארץ, והאם נאלצה להשאר ב"עדן" כאלמנה.

העולים מצאו דרכים שונות לעקוף את הגזירה. יתומים "אומצו" ע"י משפחות והיו כילדי המשפחה לעלייה. אלמנות ורווקות נישאו בנישואים פיקטיביים, כאשה שנייה של אדם שעלה עם משפחתו לארץ. ובדרך זו עלתה גם אמו של אברהם.

תחנתנו הראשונה בדרכנו לארץ היתה ב"עדן". שהינו שם 3 ימים, ולאחר מכן, עלינו על האניה שהפליגה לארץ ישראל.

טולטלנו באניה וסבלנו את תלאות הדרך. סוף סוף הגענו לנמל יפו, אך משאת נפשנו היתה ירושלים. ואכן נסענו לירושלים. בירושלים, גרנו בשכונת מחניים, שכונה צפונית ליד סנהדריה שגבלה בכפרים ערביים עויינים מאד אשר גנבו, שדדו, רצחו ומיררו את חיינו.

כעבור זמן, בהיותי בת 15 שודכתי ע"י מקורבים לאברהם ונישאנו. לאחר נישואי המשכתי לגור בקרבת הורי בשכונת מחניים. מכאן התחילו חיינו המשותפים והמאושרים, נולדו לנו 7 ילדים.

4 בנים ו- 3 בנות הייתי שמחה ומאושרת בחלקי.

אברהם התגלה כבעל מסור ואוהב, רגיש ומתחשב. אני הייתי עקרת בית, ואברהם בעלי עבד בכל עבודה אפשרית, לא בחל בשום עבודה. לאחר זמן הצטרף כחבר בהסתדרות העובדים הכללית. התחיל לעבוד בענף הבנין, קודם כפועל פשוט ואח"כ למד את מקצוע הטייחות. אברהם היה פועל חרוץ ומסור מאין כמותו, הוא קיבל סיווג גבוה במקצועו, רמה א', והעסיק פועלים כקבלן משנה בעבודות טייחות.

הוא היה מבוני ירושלים, ונטל חלק בבניית בתים רבים בשכונות ירושלים בכללם את קולנוע "אדיסון".

אברהם דאג לצרכי אחרים יותר משדאג לצרכיו.

לעיתים תכופות הייתי קונה את המצרכים בהקפה, כי את מפרעת השכר שקיבל שילם תחילה לפועלים. הוא היה אומר: "הפועל קודם לי. הוא בעל משפחה וצריך לקבל את שכרו בזמן." "

בזמן שאברהם עבד היו תקופות של רווחה ואושר. הוא היה נוהג להתחלק במשכורתו עם בני משפחה, אבות לילדים שפרנסתם לא היתה מצוייה, עד אשר הסתדרו בעבודה.

אברהם היה ציוני נלהב - הוא עלה לארץ ישראל ולירושלים מתוך כמיהה עזה. בימי הפרעות, בשנים 1936-1939, היה מלא צער על שלא היה חבר בשום ארגון שיגייסו ויפעילו במשימות לאומיות כלשהן.

בפרוץ מלחמת השחרור התנדב אברהם לשורות מגיני ירושלים. הוא שמר בלילות יחד עם חבריו על שכונת מתניים וסנהדריה מפני הפורעים הערביים שהגיעו מהכפרים הסמוכים, "בית איכסא", "בית חנינה" ומשכונת "שועפט". בד בבד, הצבא הירדני שבסיוו היה קרוב לשכונה צלף והפגיוז בלי רחם בקצב של עשרות פגזים בכל דקה, ושמו לעיי חרבות הרבה בתים בשכונה ובסביבה הקרובה.

צלפים שהסתתרו בעליות גג בשכונות הערביות הסמוכות, הרגו ופצעו עשרות רבות של יהודים.

איסרו חג של פסח - מוצ"ש.

ההפגזה היתה קשה, אברהם היה בעמדה שלא היתה רחוקה מן הבית, אנחנו היינו במקלט הציבורי. בהפוגה קצרה שבין ההפגזות היתה הרגשת הקלה ואשלייה כאילו ההפגזות פסקו, כאשר לפתח התחדשו, והפעם ביתר שאת.

בהפגזה הזאת נפל אברהם לא רחוק מעמדת השמירה שלו. באותו לילה הייתי במועקה בלתי מובנת והרגשה נוראה של אובדן.

מאוחר יותר, הגיעו למקלט אנשים שסיפרו שאברהם נפצע ונלקח לבי"ח לטיפול, ובבוקר הגיעה השמועה המחרידה שאברהם בעלי איננו.

אברהם חזה את מותו, הרגשותיו ותחושותיו היו מעבר לתחושות ורגשות של אדם רגיל.

מקרה אחד שקרה,

ערב המלחמה, היה זה ביום חמישי לא היה לנו כסף לקנות מצרכים, ביקשתי מאברהם שילוה מאחד המכרים 5 לירות לקנות מצרכים לשבת. תשובתו היתה: לכי ובקשי את ההלוואה, כי את תצטרכי להחזיר את החוב. התפלאתי שאמר "את" תצטרכי ולא אמר, אנחנו. ואכן, אני החזרתי את החוב, היה זה לאחר מותו של אברהם.

מקרה שני:

חודש ימים לפני שנהרג, היה זה בחג הפורים. אברהם כינס את בני המשפחה ביקש שנלבש בגדי שבת על מנת להצטלם צילום משפחתי. התלבשנו והלכנו כל המשפחה לשכונת גאולה בירושלים אל הצלם "קובץ". הצטלמנו ובאנו הביתה שמחים. כעבור יומיים קיבלנו את התמונות. צחקנו והתבדחנו על התמונות. אברהם לא צחק. הוא אמר בעצב: לא נעים לי שאתם צוחקים, אבל אני מרגיש שהנשמה שלי כבר מתגלגלת.

מקרה שלישי:

באחד הימים נודע לנו על מותו של מכר. פנינו אליו ואמרנו שאנו צריכים ללכת להלווייה ואברהם השיב: עזבי, בין כה וכה אני אהיה שם בעוד שבועיים ואכן, כעבור שבועיים נהרג.

מקרה רביעי:

אברהם עבד תקופה מסויימת באזור ראש הנקרה בצפון הארץ. באותם ימים היה אחי יוסף מגוייס ע"י הבריטים בתפקיד נוטר בסדום. היה חשד מבוסס שהורעל ע"י בעל קיוסק ערבי שהגיש לו כוס מיץ. שכן מאותו רגע סבל יוסף מכאבים עזים בבטנו. הבריטים הביאו אותו לבי"ח בירושלים. יוסף נאבק על חייו מיום חמישי עד ליל שבת ובליל שבת נפטר.

על האסון הנורא לא יכולנו להודיע לאברהם שכאמור עבד בצפון הארץ. טלפונים לא היו בבתים והקשר היחידי היה קשר המכתבים.

וביום ראשון בעודנו מתארגנים להלווייה, הופיע לפתע אברהם שלא כצפוי, (היה מגיע הביתה אחת לשבועיים ביום שישי). בני המשפחה היו מופתעים ולא אמרו לו דבר. הוא הסתכל עליהם ואמר: "אל תספרו לי, אני יודע, יוסף נפטר, באתי להלווייה".

אברהם אהב מאד את הילדים ובעיקר את שתי הבנות הקטנות גאולה ושמחה, (סימה), אשר לשמותיהן היתה משמעות מיוחדת לגביו. הוא סיפר להן סיפורים, אהב להאכיל אותן במו ידיו ולשחק איתן. היה ביניהם קשר חזק מאוד.

יום לפני שנהרג לקח את הבנות הקטנות שהיו בנות ארבע שנים ושנתיים וחצי, הצמיד אותן אליו וישן לצידן. ובשעת בוקר מוקדמת קם והלך לבית הכנסת. לאברהם היתה תחושה חריפה של קץ מתקרב.

עשרים וארבע שעות לפני מותו לא יכול היה להביט בעיני, כל פעם שהסתכלתי בו הסב את פניו ממני. היתה לו תחושה משתקת של חדלון שהוא עומד להיפרד מן העולם ותחושה אכזרית זו אמנם התגשמה, כעבור יממה אחת.

סוף דבר.

אברהם ז"ל נקבר קבורה ראשונה בבית הקברות בסנהדריה שם היה קבור 3 שנים.

כעבור 3 שנים קיבלתי מכתב ממשד הבטחון בו נשאלתי אם ברצוני להעביר אותו לקבורה בהר הרצל בחלקת חללי מערכות ישראל ולאחר התייעצות עם גיסי אהרון, החלטנו להעבירו. אברהם הועבר לבית הקברות הצבאי בהר הרצל ביום ו' 15 בנובמבר 1951.

מכאן ואילך השתנו חיינו, הייתי לאב ואם ל - 7 ילדים.

שלושת הקטנים - כמעט ולא הכירו את אביהם. יוסי בן 6, גאולה בת 4.5, וסימה בת שנתיים וחצי. ארבעת הילדים "הגדולים" אף הם היו בגיל צעיר: הבן הבכור שלמה כבן 13 שנים, ברכה היתה כבת 11.5, עמרם בן 10 ואבנר בן 8 שנים.

הבית בשכונת מחניים המופגזת נפגע פגיעה ישירה בשעה שנעדרנו מן הבית, חורים נבעו וסדקים נראו בקירות הבית, לא יכולנו להמשיך ולגור בו.

נדדנו ממקום למקום בירושלים, אח"כ מחוץ לירושלים נסענו לרחובות, ומרחובות לפתח תקווה ומפתח תקווה למושב "גאולים" וכל זאת במהלך של שנה אחת.

אלה היו ימים של נדודים, של עצב, של סבל מתמשך ושל חסרון בסיסי לקיום.

לאחר שנחתמו הסכמי שביתת הנשק בירושלים חזרנו לביתנו, בשכונת מחניים, אף שהכל היה הרוס ופרוץ לכל רוח, מצאנו בו את השלוה.

משרד הביטחון התחיל לתת גמול חדשי קבוע למשפחות החללים. אף שהגמול שניתן אז, הספיק בקושי למחייה, היה זה מקור לתקווה וסיכוי לחיים חדשים.

במהלך השנים שכלתי גם את ברכה בתי הגדולה שהיתה יד ימיני ברגעים הקשים של חיי, גורלה היה כגורל בעלי.

ביוני 1968, היתה חברה בקיבוץ "נוה-אור" שבעמק הירדן, היא היתה בין מקימיו. שם נישאה ושם נולדו ילדיה.

בהפגזה קטלנית שנורתה על הקיבוץ ביוני 1968, מגבול ירדן, נפל פגז שהתפוצץ בחצר ביתה ושם קץ לחייה והיא בגיל 32 שנה. היא הותירה אחריה שלושה יתומים רכים, ילד בן 8, בת שניה בגיל 4 ובת שלישית בגיל 3 חודשים.

בתי הלכה לעולמה ביום ג' 4/6/1968 (ח' סיון תשכ"ח), בהפרש של 20 שנה בדיוק מיום מות אביה ומאז מותה, מת בי חלק מגופי.

נסיבות מותה דומים להפליא לנסיבות בהם נהרג אביה אברהם.

יהי זכרם ברוך

התמונה האחרונה, צילום המשפחה לפני מותו.

מדינת ישראל
משרד הבטחון
המחלקה להנצחת החייל

מספר 75 ח
תאריך 27 12 1953

לכבוד
אב מביב יואל
56 אחו"ם בית חננ'ל יואל
י. ו. ש. י.
א. (ג). נ. .

הרינו ממציאים לכם בזה את הגהת
התמונה של מביב יואל
שתבוא בספר "יזכור".

בבקשה לשים לב לעובדה כי אין זו
אלא הגהה ואין לשפוט על פיה מה יהיה מראה
התמונה בספר עצמו; בספר תהיה התמונה ברורה
יותר.

בכבוד רב

ב. י.
מנהל המחלקה

משרד הבטחון
המחלקה להנצחת החייל
במחנות השטח

מדינת ישראל

בתשובה נא להוכיח

המספר	.....
ספר	.....

משרד הכסחון

המחלקה להנצחת החייל

תאריך: 27.3.53

משרד הכסחון
 לכנהגתה לקה להנצחת החייל העברי
 במלחמת השחרור
 אב חוביק יאנף.
 טב אחנייק בית מדב יאנף.
 יכוסל יאנף.

הנדון: חוביק אברהם ז"ל

א.נ. (ג.נ.),

בתשובה למכתבו (ה) הנני סתכבד להודיעו כי בהתאם לרישום שבידינו:-

החייל אב-140061 חוביק אברהם ז"ל

בן אבא יאנף.

נפל קרבן יאנף.

בתאריך 1.5.48.

נקבר בבית הקברות קבר-ה-ז"ל.

משרד הכסחון
 המחלקה להנצחת החייל העברי
 במלחמת השחרור
 אב סנהל
 דקל
 המחלקה

סב/

0909

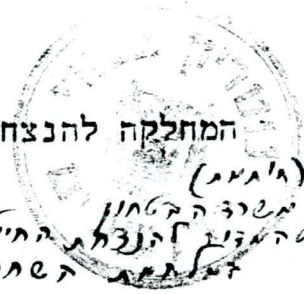
ה ע ת ק

מדינת ישראל

משרד הבטחון

המחלקה להנצחת החייל

תאריך: 20.9.51

דאטום 20.9.51
משרד הבטחון
המחלקה להנצחת החייל

לכבוד

גב' חביב יונה

מחניים בית יוסף חדר

ירושלים.

הנדון: חביב אברהם ז'ל.

א.נ. (ג.נ.).

בתשובה למכתבו (ה) הנני מתכבד להודיעו כי בהתאם לרישום שבידינו:-

החייל 170061 חביב אברהם ז'ל.
בן שלמה וחנה
נפל בירושלים
בתאריך 1.5.48
נקבר בבית הקברות סנהדריה.

בכבוד רב,

(אויגא)

משרד הבטחון
המדור להנצחת החייל העברי
במלחמת השחרור

י. דקל.
מנהל המחלקה

256 25/9/51
לפי בקשה אל מקום יו"ת מיו"ט
שחוקקה ונחקקה ונכונה ונכונה לפי חוקקה
לפי חוקקה ונכונה ונכונה לפי חוקקה
ולראיה באתי על חתימת היום 24/9/51
ע"מ א"א 25/9/51
הנוטריון הציבורי ירושלים

ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ ישראל
הסתדרות פועלי הבנין
קדן הבטוח של פועלי הבנין ועב. צבוריות
אגודה שתופית בעים.

סניף ירושלים

פנקס-חבר

מ. 1225

המשפחה: חיים השם: אלמל

שם האב: שלמה נולד בשנת: 1913

מצב משפחתי: נשוא נפשות: 2

מקצוע: טייס סוג: א

מס' פנקס החבר בהסתדרות: _____

חבר אגודת פועלי הבנין ב: ירושלים

הכתובת: אמנים בוג יוסף כ3אדי ינושלים

ההנהלה המקומית:

מ. פלמן
ירושלים

תאריך

מספר אהרון חביב, האח הצעיר של אברהם ז"ל,

אברהם אחי יזם את עלייתנו ארצה.

לאחי, אברהם, שהיה האח האמצעי, היתה אישיות חזקה וכריזמטית. הוא היה אמביציוני מאוד וכאשר היה בא לידי החלטה, היה נחרץ בדעתו וחותר בכל מאודו להגשמתה.

הוא היה בגיל 19 לערך רווק, אני הייתי כבן 14 ואחינו הבכור היה כבן 25 ונשוי.

לכולנו היו דרכונים והיה בדעתנו לעלות ארצה, בניגוד לדעת אבינו המנוח שראה בכך פירוק המשפחה שכן חשש, משום גילו המתקדם, שלא יוכל להגשים את המשאלה הזאת בעצמו.

אחי הבכור שלמה ואני הצעיר באחים לא היינו נלהבים משום שלא רצינו לנטוש את הורינו, אבל התלהבותו של אברהם והכנותיו הדביקה גם אותנו.

להורינו לא נותרה כל ברירה והם החליטו שגם הם יצטרפו אלינו בעלייתנו לארץ ישראל.

לאחר הכנות מרובות ארזנו והעמסנו את מטלטלנו על-גבי תמורים ועזבנו את הכפר בתימן בו נולדנו וחיינו דורות אנו ואבותינו לפנינו.

יצאנו לדרך ביום קיץ לוהט של שנת תרפ"ט אחרי שבת "נחמו" מהלך שבועיים רגלי עד עיירה בשם "לְחָג", משם נסענו באוטובוסים עד נמל עדן, שם מיינו את העולים ולאחר שהייה של שבוע ימים קיבלנו את הדרכונים. אני, אחי וגיסתי.

הורי לא זכו לקבל דרכונים. הבריטים לא אישרו את כניסתם לארץ ישראל והם נשארו ב"עדן" עם אחותי מזל שהיתה נערה צעירה.

נפרדנו מהם בצער גדול.

מנמל "עדן" הפלגנו באנייה היישר לנמל יפו ומשם נסענו לירושלים, אליה היו נשואות עינינו.

תלאות קליטה היו מנת חלקם של כל העולים באותה תקופה וחלקינו בכלל זה.

אבל לא נואשנו היינו צעירים, חרוצים ואופטימים. יום לאחר הגיענו לירושלים חיפשנו ומצאנו עבודה ביקב בשכונת מאה שערים, ואח"כ עברנו לעבוד בענף הבנין. אז, כפועלים פשוטים בבנין קולנוע אדיסון שבאותה שנה נבנה, ואח"כ בבנינים אחרים בשכונות ירושלים. חיינו בקומונה וחסכנו פרוטה לפרוטה, כדי לשלוח כסף ודרכונים להורינו שנשארו ב"עדן".

למרבה הצער, הגיעו הדרכונים ל"עדן" ביום פטירת אבינו ונמסרו לאמי לאחר ההלוויה, ביום מותו, באיחור של כשנה וחצי לאחר עלייתנו ארצה.

היתה הרגשה של כשלון צורב על שלא הצלחנו להעלות את אבינו לארץ ישראל, כפי שהבטחנו לו ביום הפרידה ממנו.

כעבור זמן נפטר שלמה ממחלת הטיפוס, ונותרנו אברהם אחי, אמי ואחותי, קשורים בלב ובנפש עד שניחתה עלינו המכה הקשה מנשוא, והיא מותו של אברהם ערב מלחמת השחרור.

זכורים לי רגעים שמחים ורגעים עצובים בחיינו המשותפים במחיצתו.

גם לאחר נישואיו ליונה וכן לאחר נישואי, נשארנו קשורים בעבותות אהבה.

שנינו עבדנו והתפתחנו בענף הבנין הגענו להישגים מקצועיים כל אחד בתחומו, ותמכנו איש באחי.

במאי 1947 הצטרפתי לקבוצה של צעירים ממוצא תימני שהתגבשה והתארגנה בסיוע המוסדות הלאומיים לעלות על הקרקע ולהיות חקלאים.

כך עזבתי את ירושלים והגעתי למושב "גאולים" אשר בשרון בו אני חי עד היום הזה.

מאז, ועד יום מותו, אברהם אחי, הפך להיות איש עצוב ומסוגר.

לאחר שנפרדנו הוא חסר לי מאוד, געגועי אליו היו הרגשה של כאב יומיומי.

אברהם אחי היה בעל תחושות על-טבעיות.

ביוני 1947 כמעט שנה לפני מותו באה אלי אמי ואמרה שאחי אברהם שרוי במצב רוח עכור וביקשה שאשוחח עמו.

עשיתי כמצוות אמי, ובשיחת נפש אתו אמר לי שליבו מנבא, שימיו קצרים והוא תוהה מה יעלה בגורל ילדיו.

לשאלתי איך הוא מגיע למחשבות אלה, הוא ענה בפתגם תימני בלשון הערבית: "מה שכתוב על הקיר, כף יד לא תוכל לכסות." ואמנם אחי הלך לעולמו ב- 1/5/48 כשנה לאחר מכן, כפי שחזה.

נוכחתי לדעת פעם נוספת שלאחי אברהם הייתה סגולה מיוחדת והוא חזה את גורלו הרבה לפני מותו.

אחי אברהם היה תוקע בשופר.

"הימים הנוראים" בירושלים זכורים לי כימים של חשבון נפש, בין אדם לעצמו, בין אדם לחברו ובין אדם למקום.

הקשר הרגשי בין האנשים על רקע מצוקות היומיום של הימים ההם היה מתחזק והיתה הרגשה אמיתית שישראל ערבים זה לזה.

אנו חיינו בשכונת מחניים, שכונה דתית בירושלים.

רוב תושבי השכונה היו תימנים ומקצתם ספרדים. בשכונה היו שני בתי כנסת, האחד תימני והשני ספרדי. אחי אברהם היה התוקע בשופר בשני בתי הכנסת וזאת בהעדר תוקע בשופר בביה"כ הספרדי, שם היו ממתנינים לו עד שיסיים את תקיעת השופר בביה"כ התימני. היה זה מאמץ פיזי עילאי, מעבר ליכולתו של אדם רגיל..

בעת קריאת הקטע שבתפילה: "אבל בטחתי ברחמיך הרבים וידעתי כי לא תבישני כי לתקן שלחוני ולא לענות" בקטע זה היה מגביר את קולו כמו להדגיש שאינו ראוי.

כשהיה מסיים את הקריאה, בברכה אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לשמוע קול שופר היה תוקע בשופר 30 קול ברצף אחד, עד שזיעה היתה נוטפת ממנו, ולאחר שהשלים את תקיעת השופר היה הציבור עומד על רגליו ובקול גדול היה אומר: "אשרי יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכו וכו'". היתה זו הרגשה עילאית מאין כמותה.

היה לאחי אברהם קול בלתי רגיל בעצמתו. נעימת קולו הרעידה את הלבבות. כושרו בתקיעת שופר, ומידותיו הטהורות עשו אותו ראוי לשמש כתוקע בשופר וכשליח ציבור בניגוד למה שהוא חש.

אחי היקר, פרשתי יריעה קצרה מאישיותך, הלכת לעולמך בגיל צעיר, השארת אחריך אלמנה ו-7 יתומים קטנים.

היית ירא שמים במלוא מובן המלה. צניעותך, הגינותך, יושר ליבך ונדיבותך יהיו סימן דרך לילדיך.

חבל על דאבדין ולא משתכחין.

שלמה הבן הבכור מספר:

במות אבי הייתי בגיל 13.

שלושה חודשים לאחר שאבי נהרג הגעתי לבר מצווה. אני הייתי הבכור בין 7 אחי ואחיותי. בזכרוני עולות תמונות וחוויות ילדות עם אבי שלהם משמעות רגשית עמוקה שאיני שוכח.

אבא חוזר מהעבודה, תרמיל בידו, הוא מניח את התרמיל ואנו הילדים רצים אליו, פותחים את התרמיל ומוצאים את שאריות הלחם שהחזיר אבא מהעבודה ואוכלים אותם בהנאה מרובה.

אבי היה קבלן עבודה בבנין. בכל פעם שאבא סיים פרויקט עבודה, היה מזמין את הפועלים שלו לביתנו ועורך להם מסיבה. המבוגרים חגגו ואנו הילדים שכבנו במיטות ולא העזנו לבקש מהכיבוד. היתה לנו דרך ארץ בפני המבוגרים ובפני האורחים ואף פעם לא לקחנו מן הכיבוד שהוגש לאורחים.

אבא ידע לספר סיפורים ומאד אהבנו לשמוע אותו. הוא עשה זאת לעיתים רחוקות.

כאשר רציתי שיספר לנו סיפור, לא העזתי לבקש זאת ממנו, כי היה עייף ולאחר יום עבודה קשה.

היה לו כבוד רב לסבתי וכשהיא היתה מבקשת ממנו בקשה כלשהי, היה נענה מיד. ניגשתי לסבתי וביקשתי ממנה בחשאי שתשפיע עליו לספר לנו סיפור.

סבתא ידעה שאבא עייף ואמרה כשאמצא שעה נוחה אבקש זאת ממנו, וכך היה.

סיפוריו היו מרתקים. הם עוררו את סקרנותנו, היה בהם הרבה דמיון ולעיתים גם הרבה לקחי חיים.

היום האחרון לחיי.

עמדת השמירה שלו היתה קרובה מאוד לבית הקיצוני של השכונה שהיה במרחק של כ- 30 מ' מביתנו. כשלא היה בעמדה היה במקלט מוודא שכל בני המשפחה נמצאים במקום מחסה.

בהיותו בדרך לעמדה נפל פגז קטלני במרחק מטרים ספורים ממנו. מן ההדף הונף אבי לאחור והוטל בעצמה על הקרקע במרחק של כ- 15 מ' ממקום נפילת הפגז.

גופו היה שלם ללא פגע, פרט לסימן חדירה של רסיס בלחיו השמאלית.

ישראל ואני הלכנו לזהות את אבא בביה"ח "ביקור חולים", באולם גדול שכבו המתים זה לצד זה. מכוסים בסדינים, עברנו מאחד לשני עד שמצאנו אותו, זיהיתי אותו מיד, הוא לא נראה פצוע, הוא נראה לי כמו ישן ופניו שלווים.

עמרם הבן מספר,

במות אבי הייתי בגיל 10.

את אבי אני זוכר מנקודת מבט של ילד שעדיין אינו מבחין כראוי בין טוב לרע. אני זוכר את אבי קם בבוקר השכם לעבודה, וחוזר בשעות המאוחרות של הערב לאחר יום עבודה קשה ומפרך. כך כל ימות השבוע.

העבודה היתה עבורו הכל, בעבודה יכול היה לפרנס את משפחתו וכשהצליח בכך, היתה שמחתו שלמה. זה היה הביטוי המוצלח ביותר לאישיותו.

עייפותו בסוף יום העבודה לא הותירה לו זמן לשום דבר אחר לא לשיחות ולא למשחקים. דאגתו היתה נתונה לכך, שנתפלל ושנשמור את השבת וכל היתר, כך האמין אבי, שביה"ס ישלים את המלאכה.

החינוך שקיבלנו בבית היה חינוך דתי, חינוך של דרך ארץ ונימוסים טובים. הייתי שובב גדול בילדותי, ולא פעם היה מייסר אותי, ואע"פ כן אהבתי אותו וכיבדתי אותו, הערכת את אופיו הקשוח. הייתה לי יראת כבוד כלפיו ולא העזתי להמרות את פיו, נדמה לי שקיימים באפיי קווי אופי דומים לשלו.

מות אבי אירע בעת שהיינו כל המשפחה במקלט השכונה. לא כל כך הבנתי את משמעות מותו לגבינו, אבל הייתי נדבק בצער ובכאב של אמי וכך הייתי שותף לאבל ולבכי.

לאחר מות אבי הרגשתי שהמסגרת המשפחתית עליה נשענו כאילו עמדה להתמוטט. הרגשתי את עצמי פתאום חפשי, לא חייב בדין וחשבון לאף אחד. אמי סבלה מכך מאוד.

הפתרון שהציעו לה המוסדות הסוציאליים של אותם ימים היה להכניס אותי למוסד של החינוך המיוחד. זה היה מוסד של מפגרים. לאחר זמן קצר ברחתי מהמוסד וחזרתי לשכונה שהיתה אז כמעט ריקה מתושבים. אמי ואחי עזבו את ירושלים ועברו לגור ברחובות ואח"כ בפתח תקווה, תוך שהם סמוכים ובטוחים שאנו במקום מוגן.

יצאתי לחיים עצמאיים מוקדם מדי ובקושי למדתי. התחלתי לעבוד בעבודות סבלות ובכל עבודה שנודמנה לי, שבה הכח הפיזי היה העיקר, ושמחתי בחלקי. רק בשלב מאוחר יותר הרגשתי שמות אבי היה המכה הקשה של חיי.

תכונות כמו קשיחות, אומץ לב, חריצות, רוחב לב, אלו התכונות העיקריות שרכשתי מאבי בתורשה ואני גאה בכך. את דמות אבי אני לא אשכח.

אבנר הבן מספר,

במות אבי הייתי בגיל 8.

לאבא, היה חשוב שנהיה ממושמעים, מנומסים, שומרי דת ומסורת. בכל שבת לאחר צאתנו מבית הכנסת אחרי ארוחת הבוקר, היינו יושבים סביב השולחן ומתחילים בקריאת פרשת השבוע.

זו היתה מסורת עוד מתימן.

ישבנו וקראנו את הפרשה לא בחשק רב. רצינו לצאת ולשחק. לא העזנו לקצר או לדלג על פסוקים, השלמנו את הקריאה עד הפסוק האחרון, בלי הנחות ויצאנו לשחק.

לא היתה שבת אחת שפסחנו על קריאת פרשת השבוע, עד יום מותו.

בתקופת המאורעות של שנת תרפ"ט נהגו הערבים לצלוף לעבר השכונות היהודיות, ובאחד הימים אבי ודודי אהרון אמורים היו לעבור בשטח שהיה חשוף לצלפים, כך סיפר לי דודי אהרון, וסיפור זה על שיחה זו ששוחחו ביניהם זכורה לי היטב. דודי אהרון אמר לאבי: "אני אלך ראשון ואתה תישמר שלא תיפגע כי לך יש ילדים קטנים". ענה אבי: "לי כבר יש ילדים, לך עדיין אין, לכן, אני אלך ראשון ואתה שמור על עצמך, פן תיפגע". סיפור זה חרוט בזכרוני מאז היותי ילד, זה נטע בי רגש חזק ומיוחד כלפי אחיי ואחיותיי.

בימים של "המדינה בדרך" היו נערכות אסיפות עם בשבתות באולמות ובבתי הקולנוע, בירושלים אבא הירבה להשתתף בהרצאות אלה והיה לוקח אותנו עימו.

אנו לא כל כך הבנו במה מדובר, אך ישבנו על הכסאות המרופדים בשקט ובסבלנות עד לסיום הנאומים. אבא היה אידיאליסט ומעורב רגשית בכל הנעשה בארץ.

תמונה אחרונה:

במוצאי חג הפסח נמשכו ההפגזות, היתה שעת לילה. אנשים נכנסו למקלט אדם אחד אמר לאמי שאבא נפצע ברגל. לאחר מכן אדם אחר נכנס ואמר שאבא נפצע ביד, וחרדה גדולה אחזה בנו בשעת בוקר מוקדמת באו קרובי משפחה משכונת שערי פינה ולקחו אותנו לביתם, וכאשר הגענו פרצו כל היושבים בבית בבכי וביללה ואז הבנו שאבא איננו.

מות אבי פגע בי קשות כילד, נתקפתי בחולשה פיזית ושכבתי חולה מספר ימים. ישבנו "שבעה" בבית קרובינו בשערי פינה ואחרי ה"שבעה" התחילה מסכת הסבל, הנדודים והיתמות.

זהבה צברי (חביב) מספרת,

הייתי נשואה לאחיו הבכור של אברהם. יחסי הרעות והאהבה בין האחים לא ידעה גבולות, חיינו יחד, כמשפחה אחת. חמי וחמותי והאחות הצעירה מזל, נשארו ב"עדה" כי לא קיבלו דרכונים.

אנחנו, שלמה בעלי ואחיו הצעירים אברהם ואהרון עלינו ארצה ביחד, והגענו היישר לנמל יפו באניה שהביאה אותנו מ"עדה". שהינו ביפו, שבוע ימים ועלינו לירושלים.

בירושלים, המצב היה קשה מאוד, הגענו ביום שישי בשעות הצהריים המאוחרות. לא ידענו לאן ללכת ולאן לפנות. הגענו לרחוב יפו, פנינו לעוברים ושבים ביקשנו שיכוונו אותנו לשכונה של תימנים וכך הגענו לשכונת "נחלת צבי" הסמוכה למאה שערים.

חיפשנו את בית הכנסת ונכנסנו לעזרה שם התגוררנו כ- 3 חודשים, אח"כ עברנו לשכונת מחניים. שם שכרנו חדר משותף עם אברהם ז"ל ואהרון ייבדל לחיים ארוכים, בו התגוררנו כשנה וחצי בחיי שיתוף מלאים בכבוד, ובאחוה. חיי הדוחק והחיים בצוותא היו אפשריים רק עם יחסי רעות ואהבה ששררו בינינו.

אברהם הכיר את יונה מילדות, יונה היתה נערה יפה וטובת לב, אברהם נשא אותה לאשה ואנחנו שמחנו להמשיך ולגור בשכנות.

לימים נפטר בעלי ממחלת הטיפוס, שבאותם ימים היתה מחלה חשוכת מרפא. מרוב צער על מות בעלי, (אחיו של אברהם ז"ל) חלה אברהם ושערותיו הלבניו ורק לאחר 3 חודשים התאושש.

לאחר מות בעלי נותרתי אלמנה צעירה עם שני ילדים קטנים, ללא מפרנס. לא עמדתי מול הפצרות המשפחה ונישאתי שנית, אברהם ביקש שאשאיר את בני ישראל שהיה בן 3 ברשותו. ידעתי שבני יהיה בידיים נאמנות וטובות. אברהם היה לו לאב וישראל היה לו לבן לפני שנולדו ילדיו.

אברהם היה אדם "טוב מאד" הוא עזר לי עד שנישאתי הוא היה אציל נפש, נדיב ובעל כבוד.

מספרת נעמי אשרי (חביב).

דודי אברהם ז"ל אח אבי.

הייתי בת 14 כשדודי אברהם נהרג.

לא גרנו בשכנות, ולא לעיתים קרובות ראינו זה את זה, ואע"פ כן, יחס הקרבה בינינו היה יותר בתחושה, בתחושה מלאת רגש. הרגשתי שאני שייכת למשפחה בלי שאמצא בקירבתה. משפחתו של דודי אברהם התגוררה בשכונת מחניים וביתו של דודי נראה בעיני, בימים ההם בעיני ילדה קטנה מרתק ונפלא, בבית זה גרה גם סבתי אם אבי.

לאחר מות אבי נישאה אימי בשנית, אחי ישראל הופרד ממני ומאמי, ונשאר ברשותו של דודי אברהם ז"ל.

דודי אברהם זכור לי כאדם בעל עיניים שחורות ויוקדות ופאת זקן, חבוש בכובע עם מצחיה

הוא היה אדם מרשים. אהבתי להגיע לביתו בחגים, ולראות את סבתי ואת אחי.

בחדר הקטן של סבתא היה ארון ובו מגירות, במגירה התחתונה היו ממתקים, לא סוכריות ולא שוקולד. היו אלה צימוקים, תמרים, אגוזים וקטניות קלויים אלה היו הממתקים של סבתי. החג הנפלא ביותר בעיני היה חג הפורים, בחג הזה תמיד הייתי באה לביקור בבית דודי באותם ימים דמיינתי את דודי למרדכי היהודי, מדוע, אינני יודעת אולי בגלל דמי הפורים שקיבלתי ממנו ביד רחבה, גרוש עם חור או שני גרוש, היה זה סכום אדיר בעיני, וזאת בתוספת לממתקים שקיבלתי, עוגיות וסוכריות. היה זה ממש יום של שמחה. את דמי הפורים שקיבלתי מדודי לא בזבזתי בבת אחת, נהניתי מהם זמן רב.

חג הפורים של אותה שנה עבר. מלחמת השחרור פרצה וגברה ואיתה תלאות המלחמה, הסבל והשכול. באחת ההפגזות דודי אברהם נהרג. קשה היה לי כנערה לעכל את משמעות הדבר, שדודי היה ואיננו עוד.

החלטתי ללכת לראותו במו עיני. את ההרוגים פינו אז, לביה"ח "ביקור חולים". הם שכבו על הרצפה שורות שורות מכוסים בסדינים, באחד האולמות הגדולים. ריח המוות נדף מכל פינה. הסתובבתי עם הקהל הרב שבא לזהות את ההרוגים, הם הסירו את הסדינים מעל פני המתים ואני לא העזתי לעשות כמותם, כעבור זמן, יצאתי מאולם המוות בלי להגשים את מבוקשי.

השלמתי עם האמת המרה, שדודי אברהם היה בין המתים. הלכתי בכיוון הביתה, לא רצתי, לא מיהרתי כהרגלי, הלכתי לאיטי כמי שהולך ללא מטרה, לא רציתי כל כך לחזור הביתה.

איש לא ידע עד היום שהייתי במקום הזה. נדמה שהייתי שרוייה בהלם וימים רבים אח"כ ליווה אותי המחזה המחריד הזה.

דודי אברהם יהיה זכרך ברוך!

ישראל מספר,

כאשר נפטר אבי (אחיו של דודי אברהם ז"ל) נותרנו אמי ואחותי נעמי ללא מפרנס והימים היו קשים של מצוקה ועוני אצל מרבית האנשים. לאחר לחץ והפצרות מרובות של המשפחה נאותה אמי להינשא שנית (מעשה שדכנות).

כיוון שהמצב הכלכלי בארץ היה רע מעיקרו, הסכימה אמי להיענות לבקשת המשפחה והפקידה אותי לצמיתות בידי דודי אברהם ז"ל. זה היה אימוץ דפקטו, בלי הרבה פרוצדורות. בגיל 3 הופרדתי מאמי ואחותי והייתי הבן הראשון בביתו של דודי אברהם. יחסו אלי במשך כל השנים היה יחס מועדף כאילו הייתי בנו בכורו.

דודי אברהם היה לי לאב במלוא משמעותו של המושג ואני הייתי לו כבן. הליכותיו, ומידותיו היו לי לדוגמה ולמופת. התמודדותו בתלאות החיים בלי להכנע היתה דוגמה לחיקוי, הוא לא בחל בשום עבודה, העיקר, להביא פרנסה הביתה.

הוא עבד כפועל בנין פשוט ואח"כ למד את מקצוע הטייחות ובין לבין כאשר לא היתה תעסוקה בבנין, וזה קרה לעיתים, הוא לא נשאר מובטל בבית. היה מסתובב ברחובות ומנסה למכור בנות בעגלה של רוכלים ולימים מכר גם שתייה קרה בקרח שהיה נושא בידיו בדלי ומתרוצץ כל היום.

את ביטויי האהבה שלו היה אפשר לחוש בלי שאמר מילה. את אי שביעות הרצון ביטא בשתיקה רועמת מעולם לא שמעתי אותו צועק, ולא ראיתי אותו יוצא מכליו, וגם כאשר הילקה אותי בשל מעשה שלא ייעשה, בבחינת "חוסך שבטו שונא בנו" (וזה היה קורה לעיתים רחוקות) היה מתרחק ומזיל דמעה בחשאי על שנהג בי כך.

ציפיותיו ממני היו גבוהות והוא היה משתבח על הישגי, החל בידע שהפגנתי בקריאת התורה, ההפטרה והתרגום בבית הכנסת, וכלה בחריצות ובזריזות שהייתי מגלה בתחומים אחרים.

כאשר הגעתי לבר מצוה, ערך למעני מסיבה לתפארת ואני דרשתי בפני הקהל שהזמין, דרשה שלמדתי בע"פ כמנהג יהודי תימן.

הדרשה השתרעה ע"פ 12 דפים של מחברת. דודי אברהם, עמד לידי מתוח וחרד שמא אטעה חס וחלילה או אשכח חלק ממנה.

כשנשאתי את הדרשה שררה דממה מוחלטת, וכשסיימתי בלי אף שגיאה חשתי בסיפוק העצום שהדבר גרם לו ושמחה הציפה אותי שעמדתי בציפיותיו. בחופש הגדול, של אותה שנה פנה אלי דודי אברהם ושאל בעדינות רבה אם אני מעוניין לעבוד איתו בבנין. השבתי בחיוב ובשמחה.

זו היתה נדמה לי, הפעם הראשונה שחשתי שיחסו אלי השתנה לא עוד כאל ילד אלא כאל את, או חבר. היינו יוצאים בבוקר השכם לעבודה בחדווה וחוזרים בשעות הערב. עבדנו כתף אל כתף אני כמגיש טיט והוא כפועל מקצועי וכשעדיין לא הייתי מיומן די הצורך, בהכנת הטיט הוא עשה גם מלאכה זו. וכשאמר לי בסוף השבוע שקיבל שכר עבודה כפול של פועל מקצועי ושל פועל מגיש, לא היה גבול לשמחתי.

ובכן דודי הזכור לי לטוב. ארשה לעצמי לפנות אליך בגוף ראשון ובמעט התרגשות, אני מודה לך על שלקחת אותי לביתך על שהענקת לי כל שידך משגת, על החינוך שבדוגמא האישית על המוסר, על דרך הארץ, על רוחב ליבך שהיה לשם דבר, על רגישותך לצערם של האחרים שעברה אלינו בירושה.

אני מצר על כך שלא הספקנו להיות יחד לאורך ימים ושנים. גדלתי והייתי לאיש בזכותך, בזכות הדברים שאמרת בשתיקה, בזכות האהבה שרחשה בליבך שלא ביטאת אותה מעולם במילים. הרגשתי שיש לי בית ומשפחה חמה לא אשכח את יחסה החם והאוהב של דודתי יונה רעיתך שתיבדל לחיים ארוכים, ולא הייתי זקוק ליותר מזה כדי לצאת מאוזן לחיים עצמאיים.

הצער, הכאב והיתמות עם מותך, היו גם מנת חלקי.

יהי זכרך ברוך!

בארץ ישראל

קם העם היהודי, זה עוצבה דמותו הרוחנית הדתית והמדעית, בה חי חיי קוסמוס, מטלכיות, בה יצר וכפי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והריש לעולם כולו. את ספר הספרים העתיק לאחר שחוקלה העם מארצו בכוח חרוע שמר לה אמונים בכל ארצות מוריו, ולא חדל מתפלה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בזוכה את חירות המדינה.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה התרו היהודים בכל דור לשוב ולהארוז במולדתם העתיקה, ויבדורות האחרונים, שבנו לארצם במונים, וחלוצים כמפלים ומעשים ושריחו ושמיות, החיו שטחים העברית, בנו כפרים וערים והקמו ישוב גדל וחולך השליט על משקו ותרבותו. שומר שלום ומנו על עצמו, מביא ברכת הקדימה לכל חושבי הארץ ונושא נששו לעשאו מכלכותת.

בשנת תרנ"ז (1897) נתכנס הקונגרס העיוני לקול קריאתו של הגה דיוון המדינה, היהודית תאודור הרצל והכריז על זכות העם היהודי לתקומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצטרף כלפור מיום ב' בנובמבר 1917 מאשרה במנדט מעום חבר הלאומים, אשר נתן במיוחד חוקף בין לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי השואה שנתחללה על עם ישראל בזמן האחרון. בה הוכרעו לטבח מיליונים יהודים באירופה וחיכה מחדש בעולל את החברה בפתרון בעית העם היהודי מחוסר המולדת והעממיות על ידי חידוש המדינה היהודית בארץ ישראל אשר תפתח מרחח את שרי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי משקד של אומה שחתי זכויות בתוך משפחת העמים.

שארית התלטה שנועלה מהטבח הנאצי האיום באירופה ויהודי ארצות אחרות לא חדלו לתעמל לארץ ישראל, על אף כל קושי מניעה וסכנת על פסקו לטבח את זכותם לחיי כבוד. חרות ועמל ישראלים במולדת עם. בכלמחית העולם השנייה תרם הישוב העברי בארץ את מלאי חלקו למאבק האומות השחורות חרות ושלוש נגד כוחות הרשע הנאצי. ובדכח חיליו ובמאמץ המלחמתי קנה לו את הזכות להצטרף עם העמים מייסדי בית האומות המאוחדות.

ב' 29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, העצרת תבעה מארץ ישראל חשבוני ארץ ישראל לחצו בעצמם בכל הצעדים הנדרשים מעדם הכך כביצוע ההחלטה. הכריזו על האומות המאוחדות בזכות העם היהודי מקיים את מדינתו אינה ניתנת להסקעה.

זהו זכותו הטבעית של העם היהודי לחיות בכל עם ועמו עומד ברשותו עצמו במדינות הרובנות.

לפיכך נתבססו אנו חברי מועצת העם נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ ישראל ובזוהף זכותנו הטבעית וההיסטורית, ועל יסוד החלטות עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שברנו אייר תש"ח 15 במאי 1948 ועד להקמת השלטונות העבריים והסדורים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע על-ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מן באוקטובר 1948 - תקעל מועצת העם כמועצת מדינת זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מעללת-העם, יהווה את הממשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תקרא בשם ישראל.

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקבוצת גלויות שקודר על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, תהא משותפתה עם יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חוזה של נביא ישראל, תקיים שיוון וזכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע מין תבטיח חופש דת, מצפון לשון, חינוך ותרבות, תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מערכת האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשתף פעולה עם המוסדות והעמים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותסעל בהקמת האחדות הבבלנית של ארץ ישראל בשלמותה.

אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבנין מדינתו ולקבל את מדינת ישראל בתוך משפחת העמים.

אנו קוראים - גם בתוך התקפות הדמים העגרות עלינו וזה חדשים - לבנו העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום ולטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אורחות מלאה ושווה אל יסוד נציגות ממאמה בכל מוסדותיה, המנמים והקבועים.

אנו מושוטפים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן וקוראים להם לשתוף פעולה ופורה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום לחלקה במאמץ משותף לקידמת המרוח התיכון כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב הישוב בעליה ובבנין ולעמוד לימינו במערכה הגדולה על הגשמת שאיפת החרות לנאולת ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בהתחמת ידינו לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, ביום הזה, ערב שבת ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

Handwritten signatures and notes in Hebrew, including names like 'משה סנה' and 'דוד גורן', and dates like '15 במאי 1948'.